

เกริ่นนำและทำความเข้าใจ

การจัดการศึกษาโดยครอบครัว เป็นรูปแบบหนึ่งของระบบการศึกษา ซึ่งสามารถจัดหรือเชื่อมโยงระบบการศึกษาได้ทั้ง ๓ รูปแบบคือ ในระบบ นอกระบบ ตามอัธยาศัย (พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๕ : การจัดการศึกษามีสามรูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

๑. การศึกษาในระบบ คือ การศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

๒. การศึกษานอกระบบ เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

๓. การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อหรือแหล่งความรู้อื่น ๆ สถานศึกษาอาจจัดการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง

หรือทั้งสามรูปแบบก็ได้ ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนที่ผู้เรียน
สะสมไว้ในระหว่างรูปแบบเดียวกัน หรือต่างรูปแบบได้ไม่ว่าจะเป็น
ผลการเรียนจากสถานศึกษาเดียวกันหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งจากการ
เรียนรู้นอกระบบ ตามอัธยาศัย การฝึกอาชีพ หรือจาก
ประสบการณ์การทำงาน) แต่โดยส่วนใหญ่แล้วการจัดการศึกษา
โดยครอบครัวจัดการเรียนรู้อยู่ในรูปแบบการจัดการศึกษาตาม
อัธยาศัย ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและ
ครอบครัวได้เป็นอย่างดี เนื่องจากผู้เรียนสามารถเลือกเรียนรู้ได้ตาม
ความสามารถ ความถนัด และความสนใจ รวมไปถึงยังตอบ
สนองความต้องการ ของครอบครัวหรือผู้จัดการศึกษาได้ด้วย
กล่าวคือ นอกจากจะได้จัดตามความสามารถ ความถนัด และ
ความสนใจของผู้เรียนแล้ว ยังสามารถจัดได้ตามจุดหมาย(เป้า
หมาย) และความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพและบริบทของ
ครอบครัว ชุมชนหรือบริบทอื่น ๆ ที่ครอบครัวและผู้เรียนเกี่ยวข้องไป
พร้อม ๆ กันด้วย จึงเป็นการศึกษาที่สอดคล้องลงตัวอย่างเป็น
ธรรมชาติ และเป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในวิถีชีวิตที่เป็นจริง โดย
เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ที่ทำให้เกิดการฝึกฝนทักษะและ
สมรรถนะสำคัญด้านต่าง ๆ รวมทั้งเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการ
ศึกษาแห่งชาติ นอกจากนั้นการจัดการศึกษาโดยครอบครัว ยัง

สามารถช่วยแบ่งเบาภาระในการพัฒนา คนให้มีคุณภาพให้กับ
ประเทศ ร่วมกับภาครัฐได้อีกรูปแบบหนึ่ง

จากคุณลักษณะที่ดีของการจัดการศึกษาโดยครอบครัวที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้หลาย ๆ ครอบครัว ให้ความสนใจการจัดการศึกษารูปแบบนี้เพิ่มมากขึ้น ประกอบกับเหตุผลสำคัญอีก ๒ ประการ คือ

๑) ทางภาครัฐก็มีความตระหนักถึง การทำความเข้าใจ ในการดำเนินงาน หลักการ กระบวนการจัดการ ซึ่งรวมถึงการเขียนแผนการจัดการ การวัดและประเมินผล เพื่อให้การดำเนินการจัดการศึกษาโดยครอบครัว เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

๒) ผู้จัดการศึกษาในรูปแบบการจัดการศึกษาโดยครอบครัวที่จัดอยู่แล้วนั้น บางครอบครัวก็ยังไม่ชัดเจนหรือไม่เข้าใจในบางประเด็น รวมทั้งไม่ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับสิทธิในการจัดการศึกษาโดยครอบครัว บนพื้นฐานของการพัฒนาการเรียนรู้ที่หลากหลายตามหลักการวิชาการในรูปแบบการศึกษานอกระบบโรงเรียน แต่ต้องเป็นต้นแบบ และ ตอบคำถาม หรือช่วยเหลือ สำหรับผู้สนใจทั่วไป

จึงคิดว่าหากมีการทำความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสิทธิในการจัดการศึกษาโดยครอบครัวอย่างถูกต้องร่วมกันในทุกภาคส่วน เกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ ที่ยังเข้าใจคลาดเคลื่อน ให้สามารถเข้าใจได้ตรงกัน ก็จะทำให้การดำเนินการ จัดการศึกษาโดยครอบครัว ดำเนินไปได้ ด้วยดี โดยไม่เป็นภาระให้แก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพราะเนื่องจากต่างฝ่ายสามารถเกื้อกูลกัน เพราะเป็นการทำงานร่วมกันเพื่อจุดหมายเดียวกัน คือ ร่วมกันทำการศึกษาให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

โดยความมุ่งหมายและหลักการ มาตรา ๖ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ คือ “การจัดการศึกษาต้องเป็นไป เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” น่าจะหมายความว่า แท้จริงแล้ว ไม่ว่าจะการศึกษาจะเป็นวิธีการใด กระบวนการ หรือรูปแบบใด หากสามารถทำให้ผู้เรียน มีคุณภาพตามจุดหมายของการศึกษาดังกล่าวข้างต้นก็หมายความว่า การศึกษานั้น เป็นการศึกษที่จัดทำได้ และเป็นไปตามนโยบายการศึกษาของประเทศ เมื่อทุกฝ่ายเข้าใจเพียงเท่านี้ก็ไม่ใช่ความยากลำบากใน

เรื่องใดๆ เพราะ จริง ๆ แล้วเป็นความต้องการของทุกภาคส่วนอยู่แล้ว
ที่ต้องการเห็นคนไทย ได้รับการพัฒนาให้เป็นไปตามความมุ่งหมาย
และหลักการ ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒

แนวการจัดการศึกษา

สำหรับแนวการจัดการศึกษา กฎหมายยังบอกอีกว่าการ
จัดการศึกษามีแนวการจัดการศึกษาอย่างไร ดังกฎหมายมาตรา ๒๒
ที่ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องยึด หลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความ
สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญ
มากที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถ
พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และระบุดูความรู้ไว้ใน
มาตรา ๒๓ กล่าวว่า การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การ
ศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญ
ทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความ
เหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

๑.ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับ
สังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้
เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทย และ ระบบ

การเมือง การปกครองในระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์
ทรงเป็นประมุข

๒. ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้ง
ความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษา
และ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่าง
สมดุลยั่งยืน

๓. ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา
ภูมิปัญญาไทยและการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

๔. ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการ
ใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

๕. ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิต
อย่างมีความสุข

เมื่อสิ่งที่เราต้องการแท้จริง มีเพียงเท่านั้น หากทุกฝ่ายยึดตาม
และเข้าใจตรงกัน ก็จะสามารถ จัดการศึกษาให้สอดคล้องและเป็นไป
ในทางเดียวกันกับชุดความรู้ (มาตรา ๒๓) และแนวทางการจัดการ
ศึกษา เหล่านี้โดยให้เป็นมาตรฐานขั้นพื้นฐาน (ขั้นต่ำ) ที่ทุกคนต้องไป
ให้ถึง หากผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามกรอบนี้แล้วก็ถือว่าผ่านการ

ประเมินผล แต่สำหรับผู้เรียนที่มี ความสามารถพิเศษ ความ
ถนัด ความสนใจ ในเรื่องใด ๆ นอกจากกรอบดังกล่าวข้างต้น ก็เป็น
ความเรื่องเฉพาะตัวของผู้เรียนแต่ละคน รวมไปถึงความสามารถ
ทางวิชาการแบบแยกส่วนตามกรอบ ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ตาม
หลักสูตรแกนกลาง ก็ถือเป็นความสามารถ ความถนัด และความ
สนใจ เฉพาะบุคคล ไม่ได้ถือว่าผู้เรียนทุกคนต้องรู้ตามทุกตัวชี้วัด
และมาตรฐานต่าง ๆ ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง ๘ สาระ นั้น

การจัดระดับการศึกษา

ในเรื่องของ การจัดระดับการศึกษา หรือการเลื่อนระดับการ
ศึกษาของการจัดการศึกษาโดยครอบครัวนั้น เป็นแนวทางที่
สอดคล้องกับตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.
๒๕๕๑ (น.๒๑ ระดับการศึกษา จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น
พื้นฐาน) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑.ระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑- ๖)

การศึกษาระดับนี้เป็นช่วงแรกของการศึกษาภาคบังคับ
มุ่งเน้นทักษะพื้นฐาน ด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ
ทักษะการคิดพื้นฐาน การติดต่อสื่อสาร กระบวนการเรียนรู้ทาง

สังคม และพื้นฐานความเป็นมนุษย์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่าง
สมบูรณ์ และสมดุลทั้งในด้าน ร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคมและ
วัฒนธรรม โดยเน้นจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

๒.ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓)

เป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นให้ผู้เรียน ได้
สำรวจความถนัดและความสนใจของตนเอง ส่งเสริมการพัฒนา
บุคลิกภาพส่วนตน มีทักษะในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คิด
สร้างสรรค์ และคิดแก้ปัญหา มีทักษะในการดำเนินชีวิต มีทักษะ
การใช้เทคโนโลยี เพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบ
ต่อสังคม มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความดีงาม และ
มีความภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐาน ในการ
ประกอบอาชีพ หรือการศึกษาต่อ

๓. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖)

การศึกษาระดับนี้เน้นการเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะ
ด้านสนองตอบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน
แต่ละคนทั้งด้านวิชาการและด้านวิชาชีพ มีทักษะในการใช้วิทยาการ
และเทคโนโลยี ทักษะกระบวนการคิดขั้นสูง สามารถนำความรู้ไป

ประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ
มุ่งพัฒนาตนและประเทศตามบทบาทของตนสามารถเป็นผู้นำและผู้
ให้บริการชุมชนในด้านต่าง ๆ

การประเมินผล

ในทางปฏิบัติ การจัดการศึกษาโดยครอบครัวซึ่งเป็นการศึกษา
ตามอรรถศาสตร์ที่มีความยืดหยุ่นในการจัดการเรียนรู้ **ที่สอดคล้องกับรูป**
แบบ**การบูรณาการชุดความรู้**ตามมาตรา ๒๓ ของพระราชบัญญัติการ
ศึกษาแห่งชาติ **และมีการจัดระดับการศึกษาที่สอดคล้องกับระดับการ**
ศึกษาตามหลักสูตรแกนกลาง ยึดผลการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผู้
เรียนให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่เป็นไปตามหลักการ
จุดหมาย **หลักการ** และแนวทางในการจัดการศึกษาตามกฎหมายการ
ศึกษาของชาติ รวมทั้งการศึกษาตามอรรถศาสตร์ เป็น**การจัดการศึกษา**
ทางเลือก และการศึกษาสำหรับ(ผู้เรียน)กลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ซึ่ง
สามารถนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปรับใช้ได้ ตาม
ความเหมาะสมกับสภาพและบริบทของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย โดยให้มี
คุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ทั้งนี้ให้เป็นไป ตามหลักเกณฑ์
และวิธีการที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด (หน้า ๒๔ หลักสูตรแกน
กลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑) **ซึ่งทางกระทรวง**

ศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้หลักสูตรแกนกลาง พ.ศ.๒๕๕๑ เรียบร้อยแล้ว ดังนั้น การประเมินผลเพื่อเลื่อนระดับการศึกษาจึงสอดคล้องและเหมาะสมกว่าการประเมินเพื่อเลื่อนระดับชั้นปี สำหรับครอบครัวที่จัดการศึกษาตามอัธยาศัย แต่สำหรับการวัดผลและ ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่จัดให้มีขึ้นอย่างน้อยปีละครั้ง ตามกฎกระทรวงที่ว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว พ.ศ.๒๕๔๗ นั้นอาจจะเป็นการประเมินเพื่อเลื่อนระดับชั้น หรือประเมินเพื่อติดตามผลการเรียนรู้ของผู้เรียน แล้วแต่ผู้เรียนแต่ละคนว่า เรียนอยู่ในระดับใดโดยยังคงใช้มาตรฐานพื้นฐานของการจัดการเรียนรู้ ตามมาตรา ๒๓ ว่าผู้เรียนมีพัฒนาการไปตามแนวการจัดการศึกษาหรือไม่ อย่างไร โดยเมื่อผู้เรียนมีเป้าหมายต้องการกลับเข้าศึกษาต่อในระบบ ครอบครัวสามารถเลือกใช้การวัดประเมินผลการเรียนรู้เทียบเคียงกับมาตรฐานการเรียนรู้ที่ปรับใช้ตามหลักสูตรแกนกลางได้ โดยใช้เกณฑ์การประเมินผลที่สอดคล้องกับการศึกษาในระบบในระดับต่าง ๆ ก็จะเป็นการดำเนินการที่ลงตัว(โดยสามารถใช้เอกสารผลการเรียนรู้ในชั้นปีเดิมแนบไปพร้อมกัน) สำหรับการเชื่อมต่อการศึกษาในระบบขอเพียงสถานศึกษาต่าง ๆ ไม่ควรจำกัดสิทธิผู้เรียนจากการศึกษาทุกรูปแบบด้วยการกำหนดคุณสมบัติเฉพาะในการเข้าสอบ โดยเมื่อผู้

เรียนสามารถมีโอกาสนำเข้าสอบและแสดงผลการเรียนรู้ที่เรียนรู้มาก็จะเป็นตัวคัดกรองผู้เรียนอยู่แล้ว และโดยธรรมชาติ **ทั้งนี้** ผู้เรียนที่เรียนรู้ในรูปแบบการจัดการศึกษาโดยครอบครัว**ส่วนมาก**มีการประเมินตนเองและเตรียมกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ก็ย่อมทราบว่าสถานศึกษาที่ผู้เรียนจะเข้าไปศึกษาต่อนั้นเรียนอะไรอย่างไร เป็นสิ่งที่ผู้เรียนต้องทำความเข้าใจและเตรียมพร้อมตนเองก่อนไปศึกษาต่อ ขอเพียงแต่โอกาสที่จะได้สอบหรือเข้าเรียนตามความสนใจ ในเวลาที่ผู้เรียนต้องการ ก็จะเป็นการส่งเสริมสนับสนุน การศึกษาให้เป็นที่ไปตามเจตนารมณ์ของ **นโยบาย**การศึกษาแห่งชาติ

เมื่อการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือ แหล่งความรู้อื่นๆ ซึ่งสิ่งที่เน้นร่วมกันกับกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ คือหลักการ จุดหมายและแนว**ทาง**การจัดการศึกษามาที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ซึ่งจะมีผลต่อการพัฒนาการเรียนรู้แบบบูรณาการและพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นองค์รวม ดังนั้นเมื่อผู้จัดการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องเข้าใจตรงกัน ก็จะไม่สงสัยเลยว่า

ทำไมจึงเกิดกระบวนการเรียนรู้ที่แตกต่างหลากหลาย เพราะการศึกษารูปแบบนี้ เป็นการศึกษาที่ให้สิทธิต่อการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน เป็นไปตามธรรมชาติในความถนัด ความสนใจ และความสามารถในการเรียนรู้ที่คนเรามีความแตกต่างกัน ซึ่งพัฒนาได้อย่างสอดคล้องกับบริบทที่แตกต่างกันของผู้เรียน ตั้งแต่ครอบครัว ชุมชน สังคม และอื่นๆ เมื่อเข้าใจตรงกันเช่นนี้ เราจะไม่ยึดเอาระเบียบวิธีที่
หลักสูตรแกนกลางกำหนดใช้กับการศึกษาในระบบโรงเรียนมาเป็น
ตัวอ้างอิงตั้งแต่การเริ่มต้นวางแผนการจัดการศึกษา หรือ ใช้
มาตรฐานการเรียนรู้ตาม ๘ กลุ่มสาระ มากำกับให้ผู้เรียนทุกคนต้อง
เรียนสาระการเรียนรู้แบบแยกส่วนเพราะการกำกับด้วยมาตรฐานไม่
สอดคล้องและเป็นจริงได้สำหรับแผนพัฒนาศักยภาพที่สามารถ
ยืดหยุ่นและปรับได้ตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน รวมไปถึง
ไม่สามารถเอาข้อสอบกลาง หรือข้อสอบที่ใช้สำหรับประเมินผู้
เรียนทั่วไปในระบบโรงเรียนที่ใช้ตัวชี้วัดรายชั้นปีของหลักสูตรแกน
กลาง มาใช้เป็นมาตรฐานในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้
เรียนที่ ศึกษาในรูปแบบที่จัดตามอัธยาศัย หรือ ผู้เรียนที่มี
กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายได้

สำหรับการประเมินผล เป็นประเด็นที่สำคัญ ที่จะเป็นตัวที่บ่งบอกถึงศักยภาพที่แท้จริงของผู้เรียนรายบุคคลซึ่งสามารถแสดงผลการเรียนรู้ที่เกิดจากหลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางฯ สำหรับกลุ่มการศึกษาโดยครอบครัวนั้น หากมีวิธีการที่สอดคล้องกับการจัดการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ที่กล่าวไว้ข้างต้น ก็จะสามารถแสดงเข้าถึงศักยภาพที่แท้จริงของผู้เรียนได้ โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ ๒ ประการคือ

๑. ผู้ประเมิน จำเป็นต้องเป็น ผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจถึงรูปแบบต่าง ๆ ของการศึกษา สำหรับการจัดการศึกษาโดยครอบครัวที่จัดตามอรรถาศัยซึ่งยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยไม่ได้ จัดทำแผนการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาจจะเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในกลุ่มสาระต่าง ๆ หรือไม่ก็ได้(เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระ สำหรับผู้เชี่ยวชาญในกลุ่มสาระต่าง ๆ และไม่ต้องมีครบทุกกลุ่มสาระ หรือจะมีครบก็ได้แล้วแต่การดำเนินการของแต่ละแห่ง) เพียงแต่เป็นผู้ที่มีความสามารถในการประเมินผลตามสภาพจริง (มีเทคนิค จิตวิทยา อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการประเมินผล)ที่จะเข้าถึงการประเมินที่สะท้อนถึงองค์ความรู้ในตัวผู้เรียนทั้งที่เป็นข้อมูลความรู้ทักษะกระบวนการ

สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามแนวการจัดการศึกษา มาตรา ๒๓ (ชุดความรู้) และตัวผู้เรียน โดยประเมินร่วมกับพ่อแม่/ผู้ปกครองที่เป็นผู้จัดการศึกษาหรือผู้เกี่ยวข้อง เนื่องจากเป็นครูผู้ที่ได้จัดการศึกษาโดยตรงร่วมกับผู้เรียน ซึ่งอาจจะทำให้การดำเนินการ ง่าย เหมาะสมและเข้าถึงศักยภาพของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น แต่สำหรับ ผู้เรียนที่มีความสนใจ หรือความถนัดในด้านวิชาการตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ก็อาจจำเป็นต้องมีผู้เชี่ยวชาญในกลุ่มสาระต่างๆ ช่วยในการประเมิน หรือเฉพาะกลุ่มสาระตามที่ผู้เรียนสนใจ (โดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษา)

สำหรับ การประเมินที่จะให้เข้าถึงผลการเรียนรู้ตามแนวการจัดการศึกษา มาตรา ๒๓ (ชุดความรู้) ซึ่งถือเป็น มาตรฐานขั้นพื้นฐาน ที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ ไม่ว่าจะเรียนอยู่ในรูปแบบการศึกษาใด (เนื่องจากอยู่ในกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ) จึงสามารถนำมาเป็นมาตรฐานการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนทุกคนได้ว่า ผู้เรียนผ่านหรือไม่ผ่าน มาตรฐานการเรียนรู้จากการวัดและประเมินผล ที่สอดคล้องกัน

แต่สำหรับการประเมินผลตามแผนการเรียนรู้รายบุคคลที่ สะท้อนความสามารถพิเศษ ความถนัด ความสนใจ ซึ่งเป็นเรื่อง

เฉพาะตัวเด็กแต่ละคน รวมไปถึงความสามารถทางวิชาการแบบ
แยกส่วนตามหลักสูตรแกนกลาง ก็ถือเป็นความถนัดและความสนใจ
เฉพาะบุคคล ที่ผู้เรียนสนใจพัฒนากลุ่มสาระแบบเน้นเป็นพิเศษตาม
ความถนัดและความสนใจ ไม่ได้ถือว่าผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้
เหมือนกัน จึงไม่สามารถนำมา**กำกับ**เป็นมาตรฐานการเรียนรู้
สำหรับผู้เรียนทุกคนได้ (เพราะการ**กำกับ**ดังกล่าวเป็นผลต่อการศึกษา
ในระบบโรงเรียนที่ผ่านมา คือ ทำให้เด็กที่มีศักยภาพเฉพาะ
ทาง กลายเป็นผู้ถูกประเมินให้มีผลการเรียนต่ำ ซึ่งแสดงความไม่
สอดคล้องกับการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนารการเรียนรู้
ให้เต็มตามศักยภาพ ซึ่งมีความแตกต่างกันในแต่ละคน)

๒.กระบวนการประเมินผล ซึ่งรวมถึง เครื่องมือ รูปแบบ
ระยะเวลาที่ใช้ในการประเมิน และอื่นๆ หาก**ไม่มีบุคลากร**
ไม่มีเครื่องมือ และกระบวนการที่เหมาะสมก็จะทำให้การประเมิน
หรือผลของการประเมินที่ได้ ไม่ตรงกับศักยภาพที่แท้จริงของผู้เรียน
เพราะไม่สอดคล้องกับแนวการจัดการศึกษา (วัตถุประสงค์)และ
กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน จึงไม่ใช่เป็นศักยภาพที่แท้จริง (เช่น
ผู้เรียนเรียนเรื่องสัตว์ แต่เวลาประเมินเราไปประเมินในเรื่องเครื่องบิน)
ฉะนั้นการประเมินจึง**ไม่ได้ประเมินในสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ แต่**

ประเมินในสิ่งที่ผู้ประเมินต้องการจะรู้ จึงทำให้ เป็นเพียงการ ประเมินตามเกณฑ์ที่ผู้ประเมินต้องการ ซึ่งผู้เรียนไม่ได้เรียนรู้ตาม นั้นก็คือไม่สามารถบอกได้ว่าผู้เรียนเป็นอย่างไรอย่างแท้จริง บอกได้ เพียงแต่ ในเวลาที่ประเมินตามข้อสอบหรือกระบวนการการนั้น ๆ มี ผลการประเมินอย่างนั้น ตามวิธีการนั้น ๆ ผลการประเมินดังกล่าว จึงไม่สามารถใช้เป็นมาตรฐานในการเข้าเรียนต่อ หรือ **สะท้อนผล การเรียนรู้ที่แสดงศักยภาพที่เป็นจริงของผู้เรียน** หรือ รวมทั้งไม่ สามารถเป็นการประเมินคุณภาพภายในที่ถูกต้องตามสภาพจริงได้

จากประสบการณ์ ที่ได้เป็นผู้จัดการศึกษาโดยครอบครัว ซึ่งได้ ร่วมเรียนรู้ไปกับผู้เรียน เพื่อนครอบครัวบ้านเรือนอื่น ๆ ผู้สนใจ และผู้เกี่ยวข้อง ทุกภาคส่วน ทำให้เกิดความเข้าใจในการจัดการ ศึกษาโดยครอบครัวดังที่กล่าวมาข้างต้น จึงอยากให้ผู้สนใจ ผู้ เกี่ยวข้อง หรือผู้เชี่ยวชาญช่วย อนุเคราะห์ แก่ใจในส่วนที่ ยังมี ความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องและชัดเจน ของผู้จัดการศึกษาโดยครอบครัว และเป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจ และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆต่อไป

โดยผู้จัดการศึกษา ได้สอดแทรกความรู้ความเข้าใจ มุมมอง หรือ ทักษะคติ เพิ่มเติมในแผนการจัดการศึกษาด้วย เพื่อทำให้เกิด

ความเข้าใจที่ ถูกต้องและหวังผลให้เกิดการปฏิบัติที่ตรงกับแผนการ
ศึกษาของชาติร่วมกัน เพื่อสร้างความเข้าใจที่ชัดเจน และสามารถใช้
แผนการเรียนของผู้จัดทำเป็นการเรียนรู้ร่วมกันทั้งผู้สนใจ เพื่อน
ครอบครัวบ้านเรียนทั่วไป ผู้สนใจ รวมไปถึงภาครัฐและผู้เกี่ยวข้อง
อื่น ๆ ด้วย โดยจากแผนการจัดการศึกษาข้างล่างนี้ ในส่วนที่เป็นสีดำ
เป็นส่วนเฉพาะของผู้เรียน(แต่ละราย)ในส่วนที่เป็นสีน้ำเงินเป็นส่วน
ของผู้จัดการศึกษาโดยครอบครัวทุกรายต้องมีในการเขียนแผนการ
จัดการศึกษาโดยครอบครัว หากมีข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ หรือ
ต้องการแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนใด ขอความกรุณา พิมพ์เป็นอักษรสี
แดงแทรกมาในเอกสารตรงเนื้อหาที่ไม่ถูกต้องหรือเป็นคำแนะนำ
เพิ่มเติม และส่งกลับไปที่ schaimanee@hotmail.com,
pchaimanekorn @ gmail.com ,๐๘๖-๙๔๑๖๒๒๖ ,
๐๘๓-๖๓๙๙๐๗๗ จักขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

แผนการจัดการศึกษาโดย

ครอบครัว

๑. ข้อมูลพื้นฐานของครอบครัว

๑.๑ ข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียน

ชื่อ เด็กชายคณพศ ไชยมณีกร ชื่อเล่น น้องโชกุน ปัจจุบัน
อายุ ๙ ขวบ

๙ เดือน เกิดวันที่ ๒๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕ จัดการศึกษาโดย
ครอบครัวตั้งแต่ระดับอนุบาล จนถึงปัจจุบัน

ที่อยู่ ๑๑ ซ. ประยูร ๒/๑ ถ. เยาวราช ต. ตลาดใหญ่ อ.เมือง จ.
ภูเก็ต ๘๓๐๐๐

ข้อมูลพื้นฐานของครอบครัว

บิดา ชื่อ นายคณิศร ไชยมณีกร อายุ ๔๖ ปี อาชีพแพทย์
ทำงานที่โรงพยาบาลกรุงเทพภูเก็ต แผนกศัลยกรรมกระดูกและข้อ

มารดาชื่อ นางภควรรณ ไชยมณีกร อายุ ๔๓ ปี จบการ
ศึกษาสังคมวิทย์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปัจจุบัน
อาชีพแม่บ้าน เดิมรับราชการเป็นนักวิชาการสาธารณสุข งานพัฒนา
บุคคลากร สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดภูเก็ต

๑.๒ เหตุผลในการจัดการศึกษาโดยครอบครัว

เหตุผลที่ครอบครัวได้จัดการศึกษาโดยครอบครัวต่อในปีนี้
เนื่องจากตลอดระยะเวลาที่ครอบครัวได้จัดการศึกษาที่ผ่านมา
ครอบครัวได้แสวงหาและได้เรียนรู้ ไปพร้อมกับลูก ทำให้ครอบครัว
ได้เข้าใจหลายสิ่งหลายอย่างตามความเป็นจริง จากการได้ลงมือ
ปฏิบัติและเรียนรู้อย่างจริงจัง ในหลายๆ เรื่อง ที่สำคัญ ได้เข้าใจว่า
สิ่งที่จำเป็นที่สุดในการเรียนรู้ของคนเรา คือ ความอยากเรียนอยากรู้
ซึ่งเป็นแรงขับเคลื่อน (ความใฝ่รู้)ของผู้เรียนแต่ละคน (ที่เกิดเฉพาะ
ตนจากภายในแต่สามารถ จุดประกายให้กับคนอื่นๆ ได้) ไม่ว่าเรื่อง
ต่างๆ จะ ยากหรือง่าย ง่ายหรือยาก ง่ายหรือยาก ง่ายหรือยาก ง่ายหรือยาก
ของ ผู้เรียน ผู้เรียนก็จะไม่สนใจ ไม่ตั้งใจ ไม่ให้ความสำคัญ ทำให้
ความรู้ต่างๆ ที่ผู้อื่นจัดการศึกษาให้ ไม่ว่าจากความหวังดี หรือเพื่อ
สอบ หรือด้วยเหตุผลอะไรก็ตาม เป็นไปด้วยความยากลำบาก และ
เสียเวลาเป็นอันมากรวมไปถึง เกิดความเครียด ทั้งผู้เรียนและผู้
สอน ทำให้ไม่เกิดบรรยากาศของการเรียนรู้ที่ดี แต่กลับเป็น
บรรยากาศของการขัดเยียด ความรู้ต่างๆ ที่มีคุณค่า กลับ กลายเป็น
ยาขม (สามารถเข้าใจความรู้สึกนี้ได้ด้วยตนเองโดยให้ท่านทำในสิ่งที่
ท่านไม่ยอมทำ อ่านหนังสือเล่มที่ท่านไม่ยอมอ่านแต่โดนบังคับให้
ทำให้อ่าน ให้สนใจให้ศึกษาในเรื่องที่ท่านไม่ยอมรู้ไม่สนใจในขณะ
นั้น ๆ) นอกจากนั้นการเรียนรู้ยังประกอบไปด้วย ปัจจัยอื่นๆ อีก

มาก รวมทั้ง การเรียนรู้เป็นเรื่องเฉพาะตน หากเราสามารถจัดการ
เรียนรู้ให้เหมาะสมเป็นรายบุคคลได้ การเรียนรู้จึงสามารถเป็นไปได้
ด้วยดี เพราะการจัดการศึกษาที่จัดเป็นรายบุคคลนั้นสามารถ ปรับ
เปลี่ยน เพิ่ม ลด ไปซ้ายไปขวา ได้ตามความต้องการของครอบครัว
และของผู้เรียน ดังนั้นหากผู้เรียนมีความต้องการเรียนรู้ในเรื่องใด (
แม้เรื่องเดียวกัน กระบวนการเรียนรู้ก็ยังคงแตกต่างกัน สำหรับผู้เรียน
แต่ละคน) แ ผู้เรียนก็สามารถใช้วิธีการเรียนรู้ในทำนองเดียวกัน ใน
เรื่องอื่นได้ ฉะนั้นเมื่อเป็นเช่นนี้การเรียนรู้ตลอดชีวิตจึงเกิดขึ้นได้
จากการคงอยู่ ของการอยากเรียน อยากรู้ (ใฝ่รู้) ซึ่งทุก ๆ องค์ความรู้
ในกลุ่มสาระต่าง ๆ มีความสำคัญทั้งสิ้น สามารถก่อให้เกิดประโยชน์ให้
แก่ตนเองและผู้อื่นได้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ เราควรจะให้อิสระ
กับการเรียนรู้ในขอบเขตกว้าง ๆ ที่เหมาะสมกับผู้เรียน และจะ
ทำให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น โดยให้เวลาและไม่จำกัด
ขอบเขตของการเรียนรู้ เราไม่ควรเร่งรีบ หรือกำหนดระยะเวลา
ขอบเขตของการเรียนรู้ ด้วยอายุ ระดับชั้น ช่วงชั้นหรืออะไรก็ตาม
การจัดการศึกษาโดยครอบครัวจึงเป็นรูปแบบการหนึ่งที่เหมาะสมกับ
การเรียนรู้ เพราะผู้จัดและผู้เรียนสามารถปรับเปลี่ยน วิธีการ ระยะเวลา
และอื่น ๆ ได้ ตามความเหมาะสมของผู้เรียนรวมทั้งของผู้จัดใน
เวลานั้น ๆ เนื่องจากสามารถจัดได้ตามความสนใจ ความต้องการ

ของผู้เรียนแม้จะไม่ได้ทั้งหมดด้วยข้อจำกัดบางประการที่อาจมีบาง
แต่น่าจะน้อยกว่าการเรียนรู้ด้วยรูปแบบอื่น ๆ เนื่องจากการจัดการ
ศึกษาโดยครอบครัว มีความรัก ความเมตตา และความรับผิดชอบ
ชีวิตทั้งชีวิต ของผู้เรียน ซึ่งเป็นจุดเด่นสำคัญที่ทำให้การจัดการ
ศึกษาโดยครอบครัวที่จัดโดยพ่อ แม่ หรือ ผู้ปกครองจัดให้แก่ผู้เรียน
แตกต่างจากการศึกษาในระบบอื่น ๆ และหากเรามองความรู้ทั้งหมด
ใน ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ เราจะพบว่า ทั้ง ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้
เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันทั้งสิ้น และไม่ว่า เราจะเรียนรู้ หรือสนใจ
เรื่องใด ก็ยังเป็นส่วนหนึ่งของ ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ เพียง แต่จะ
มากจะน้อยไปในกลุ่มสาระการเรียนรู้ใด ก็ขึ้นอยู่กับความถนัด
ความสามารถ และความสนใจของผู้เรียนมีไม่เท่ากัน ไม่เหมือนกัน
ไม่พร้อมกัน จึงทำให้ ผู้เรียนไม่มีความจำเป็นต้องเรียนเรื่องเดียวกัน
ในเวลาเดียวกัน และในระดับเดียวกัน และต้องจบเรื่องนั้น เรื่องนี้
ในระดับนั้น ระดับนี้ แต่สิ่งที่เราทุกคนต้องมีตลอดเวลา คือ ความ
ผาสุก สงบ เย็น ไม่ว่าจะในขณะใด ฉะนั้นหากจะให้การเรียนรู้
เป็นการเรียนรู้ที่เหมาะสมจริง ๆ ควรจะตั้งอยู่บนการเรียนรู้ที่ผาสุก
ตลอดเวลาของการเรียนรู้ หากเราไม่แยกการเรียนรู้ออกจากวิถีชีวิต
เสียแล้ว (ที่ทุกขณะของชีวิตคือการเรียนรู้) ก็จะทำให้เราสามารถ
เรียนรู้ได้ตลอดชีวิตเพราะการดำรงอยู่ของชีวิตก็ คือ การเรียนรู้ และ

การเรียนรู้ก็คือ การดำรงอยู่ของชีวิต สำหรับในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนั้นก็ คือ การทำประโยชน์ให้แก่ตนเองและผู้อื่น ฉะนั้น หากเรามีเป้าหมายการเรียนรู้ คือ ความผาสุก สงบ เย็น และเป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่นเสียแล้ว ก็น่าจะเป็น การครอบคลุมและตรงกับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ทั้งหมด รวมไปถึงสามารถได้ผู้เรียนที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ครบถ้วน สังคม ประเทศชาติ และโลกต้องการ ไปพร้อมๆ กัน

สำหรับในปีนี้ ด้วยเหตุผลหลายประการที่ทำให้ครอบครัวต้องเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนที่แต่เดิมอิงกับหลักสูตรแกนกลางเป็นหลัก เมื่อลูกโตขึ้น ความชัดเจนลูกเริ่มมองเห็น จึงจำเป็นต้องมาลงลึกในสิ่งที่ลูกสนใจมากขึ้น ครอบครัวจึงจัดการเรียนรู้ตามความสนใจโดยอิงกับเป้าหมายของชีวิตมากขึ้น ซึ่งเป้าหมายของครอบครัวคือ ความผาสุก (คือ จิตใจที่มีปัญญารู้ว่า ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่บนโลก ไม่ว่าจะเป็น สิ่งมีชีวิต สิ่งไม่มีชีวิต ดินน้ำลมไฟ กิจกรรมการงาน ความดี ความชั่ว ความเหมาะ ความไม่เหมาะ ความถูกต้องความไม่ถูกต้อง ความเจ็บป่วย ความไม่เจ็บป่วย ปัญหาต่างๆ ทั้งหมดในโลก ไม่ใช่สุข ไม่ใช่ทุกข์ในใจเรา แต่เป็นเพียงวัตถุธาตุพลังงานที่เป็นกลางๆ เกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไป หมุนวน

อยู่ในโลก トラบชั่วกาลนานไม่มีหมดไปอย่างถาวร และไม่มีตั้งอยู่
อย่างถาวร) จากหนังสือ ความผาสุกที่แท้จริง โดย ใจเพชร กล้าจน สงบ เย็นและเป็น

ประโยชน์ ต่อตนเองและผู้อื่น ในบริบทของครอบครัว และข้อ
จำกัดต่าง ๆ ซึ่งหากมองในเป้าหมาย(จุดหมาย)การพัฒนาคุณภาพผู้
เรียนระดับชาติร่วมกัน ก็จะเป็นจุดหมายเดียวกันกับหลักสูตรแกน
กลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มี
ความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ ซึ่งเป้า
หมายที่ดีและเหมาะสมแล้วนั้น ไม่ควรต้องรอให้เกิดขึ้นในอนาคต
เท่านั้น ควร จะเกิดขึ้นได้ใน ทุก ๆ วันด้วย (เมื่อฉันได้สิ่งนี้แล้วจะมี
ความสุข อันนี้เป็นความสุขจากการไถ่ล่า ซึ่ง ไม่ได้มีความสุขอยู่
กับปัจจุบัน อาจจะไม่เหมือน สุนัขที่ไถ่ล่าชิ้นเนื้อที่ถูกผูกไว้กับศรีษะ
ของตนเอง คือไถ่ล่าไปเรื่อย ๆ อาจจะเป็นการเสียเวลา มากมาย
บางครั้งอาจ ได้ชิ้นเนื้อ แต่บางครั้ง อาจเป็นการเสียเวลาและเสีย
หลายสิ่งหลายอย่างไปอย่างเปล่าประโยชน์ ซึ่งแท้จริงแล้วเรา
แน่ใจแล้วหรือว่า สังคมที่เราต้องการ คือ สังคมที่เต็มไปด้วยการ
แข่งขัน ที่เรานิยมใช้กันอยู่ มากกว่าสังคมที่มีความผาสุก สงบ
เย็น หากวิธีการหล่อหลอมสร้าง เด็ก ยังเกิดขึ้นท่ามกลางการ
แข่งขันที่ไร้ขอบเขตที่พอเหมาะพอควร(เก่งขึ้นไปขึ้นไป) ชี้ชัดเจน
ว่าคนเก่งเท่านั้น คือ ผู้ที่ประสบความสำเร็จ (ได้ชิ้นเนื้อ) ส่วนที่

เหลือ ได้รับแต่ความผิดหวัง และเสียโอกาส เสียเวลาไปกับเกมส์ การไถ่ล่า แต่สิ่งที่ฝังอยู่ในตัวเด็ก คือ นิสัยที่เกิดจากการไถ่ล่า ที่ สังคม ครอบครัว ระบบการศึกษาได้หล่อหลอมพวกเขาไปตลอดการ เรียนรู้ของเขาเสียแล้ว ยิ่งร้ายไปกว่านั้นบางคนไม่เคยได้มองเห็น ความสวยงามของสองข้างทางระหว่างการเดินทางเลย เพราะตั้งแต่ เข้าจรรคค่าต้องอยู่กับการเรียนเพื่อการสอบแข่งขันที่ตนต้องสอบให้ ได้และต้องได้คะแนนดีเพื่ออยู่ในอันดับต้น ๆ เพื่อประสพกับความ หวังที่ตนเองที่ครอบครัว หรือที่ระบบการศึกษาหรือที่สังคมคาดหวัง แต่อาจไม่ใช่สิ่งที่ตนเอง ครอบครัว ระบบการศึกษา หรือสังคม ต้องการอย่างแท้จริงก็ได้ เพราะสิ่งที่เราหวังนั้นอาจจะไม่ใช่สิ่งที่ เราต้องการอย่างแท้จริง หากเราได้ใช้เวลา นั่งลงใคร่ครวญ และ ไตร่ตรอง เราต้องการแพทย์ที่เห็นแก่ตัวหรือไม่ เราต้องการ วิศวกรที่คิดค้นสิ่งใหม่ที่เกิดประโยชน์แก่ตน โดยไม่มีจิตสำนึกที่จะ คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม หรือเพื่อนมนุษย์คนอื่นหรือไม่ หากไม่ใช่ เรา คงต้องมาทบทวนวิธีการสร้างบุคคลากรของเราว่าจะต้องใช้วิธีการที่ แตกต่างออกไปจากที่เป็นอยู่หรือไม่อย่างไร เพราะกระบวนการ หล่อหลอมจะเข้าไปฝังอยู่ในตัวตนของเด็ก ๆ ของเราที่จะเป็นผู้ใหญ่ ต่อไป นอกจากนั้นประสพการณ์ที่ได้จากการเลี้ยงลูก พบว่า การ เรียนรู้ของลูกทางวิชาการนั้นหากเรียนกันจริง ๆ และด้วยความสนใจ

ตั้งใจของคุณ คุณจะสามารถเรียนรู้ได้เร็วและสูงกว่าในระดับ
ชั้นที่คุณเรียนอยู่ เช่น วิชาวิทยาศาสตร์ ในขณะที่คุณเรียนอยู่ในระดับ
ชั้นประถมปีที่ ๔ คุณสามารถเรียนเนื้อหาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่
๑ ได้ รวมทั้งในวิชาอื่นๆในบางกลุ่มสาระก็เช่นกัน แต่ในขณะ
เดียวกัน ในบางกลุ่มสาระที่คุณยังไม่ได้อินใจในเวลานั้นๆ แต่คุณ
จำเป็นต้องเรียน ต้องรู้เพื่ออะไรบางอย่างจากปัจจัย หรือแรงขับ
ภายนอก เช่น เพื่อให้ทันการสอบก็จะทำให้คุณ เรียนรู้ได้ไม่คืนัก
นั้นแสดงให้เห็นว่า ความสนใจและความตั้งใจเป็นตัวแปรสำคัญ ดัง
ที่กล่าวข้างต้น ดังนั้นครอบครัวจึง ไม่อยากทำลายตัวแปรที่สำคัญ
ตัวนี้ลง โดย บังคับ หรือยึดเยียบบางอย่างลงไปในขณะที่คุณ ไม่ได้
สนใจ หรือยังไม่อยากที่จะเรียนรู้ ในเรื่องนั้น โดยมีความเชื่อว่า
หากคุณยังไม่มีแรงขับจากภายในของตัวเองจะทำให้เสียเวลา และ
เป็นการทำลาย ความสำคัญและความประทับใจของวิชาหรือกลุ่ม
สาระการเรียนรู้นั้นๆลงไป เพราะทุกวิชามีความสำคัญ หากแต่ต้อง
อยู่บนความสนใจที่จะเรียนรู้ของผู้เรียน จึงมีความเห็นว่าน่าจะลอง
ให้คุณเลือกค้นหาตนเอง อย่างวางใจ โดยเชื่อว่าไม่ว่าคุณจะสนใจเรื่อง
อะไร หรือทำอะไร ก็คงไม่พ้นจากเนื้อหาวิชาการ ๘ กลุ่มสาระ จะ
ต่างก็แต่เพียงการจัดระดับชั้นเรียนเป็นรายปี ซึ่งไม่สามารถแยกการ
เรียนรู้เป็นรายปี (ระดับชั้น)ตามตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางได้

คือในบางช่วง ลูกจะเด่นในกลุ่มสาระหนึ่ง ที่ลูกสนใจ แต่อาจจะไม่ตรงกับตัวชีวิตในระดับชั้นปีนั้น ๆ สิ่งที่สำคัญอีกประการสำหรับการค้นหาตนเองและแนวทางสำหรับการดำเนินชีวิตในอนาคต คือ การให้โอกาสผู้เรียน ดังนั้นในการเรียนต่อในสาขาต่าง ๆ ต่อไปในอนาคตอาจจะต้องปรับเปลี่ยนเพื่อให้สอดคล้อง และกว้างพอที่จะได้ผู้เรียนที่เหมาะสมสำหรับสาขาวิชานั้น อาจลองเรียน ลองสอบ เรียนเพิ่มเติมหรือจัดกิจกรรมค่าย เพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นหาตัวเองว่าใช่หรือไม่ที่จะเรียนต่อในสาขาวิชานี้หรือคณะนี้ และยังขาดความรู้ในเรื่องใดเป็นต้น และเราคงต้องให้ความเชื่อมั่นว่าผู้เรียนที่ได้รับการหล่อเลี้ยงการใฝ่รู้จากกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นอิสระ ยืดหยุ่น และเป็นธรรมชาติ ของการจัดการศึกษาโดยครอบครัว จะสามารถทำให้อัตลักษณ์ของผู้เรียนได้งอกงามตามธรรมชาติ จะสามารถปรับพื้นฐานความรู้ให้เชื่อมต่อกับระบบได้อย่างกลมกลืนและงดงาม เพียงแต่มีโอกาสให้เท่านั้น จึงเป็นประเด็นสำคัญที่การศึกษาทุกภาคส่วนจำเป็นต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการให้โอกาสกับผู้เรียนในทุกรูปแบบการศึกษาไม่ว่าจะเป็นในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย นอกจากจะทำให้ผู้เรียนได้เรียนตามความสนใจแล้ว ยังลดปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น และเกี่ยวข้องกับการศึกษาอีกด้วย (เช่น ผู้เรียนเกิดความอึดอัด กดดันจากการเรียนที่ไม่ตรงกับความถนัด หรือความ

พร้อมของตน เพื่อหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งปรากฏการณ์เหล่านี้ หากฟัง
ดูเผิน ๆ เหมือนเป็นเรื่องเล็กน้อย แต่หากได้ศึกษาอย่างลึกซึ้งแล้ว
ปัญหาเหล่านี้ เป็นประเด็นสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนออกไปหาสิ่งชดเชย
(ไม่ว่าจะเป็น ปัญหาสุขภาพจิต ตั้งครรภในวัยเรียน และปัญหาอื่น ๆ)
หลักใหญ่ สำหรับการเรียนรู้ น่าจะอยู่ที่ตัวผู้เรียน เป็นสำคัญ

ดังนั้นเมื่อครบคร้ว ให้ความสำคัญกับความสนใจกับความ
ผาสุกของผู้เรียน ในข้อจำกัด และบริบทของครบคร้ว ณ เวลา
นั้น ๆ โดยมีทิศทางสู่ เป้าหมาย จึงทำให้ แนวทางในการจัดการ
ศึกษา และกรอบการจัด เนื้อหา / สาระ / มาตรฐานการเรียนรู้ /
กระบวนการเรียนรู้ แตกต่าง ออกไปจากเนื้อหา / สาระ / มาตรฐาน
การเรียนรู้ / กระบวนการเรียนรู้ ของหลักสูตรแกนกลาง หากจะ
ให้การประเมินผลเป็นไปตามความเป็นจริง ก็ต้องประเมินไปตาม
กรอบการจัดการเรียนรู้ เนื้อหา / สาระ / มาตรฐานการเรียนรู้ /
กระบวนการเรียนรู้ ของผู้เรียน โดยไม่สามารถใช้เกณฑ์ตัวชี้วัดใน
กลุ่มสาระต่าง ๆ ตามหลักสูตรแกนกลางมาประเมินได้เนื่องจากมี
ความแตกต่างกันในเรื่องต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น แต่โดยเนื้อหาสาระ
ความรู้แล้วก็ยังสามารถสะท้อนคุณภาพโดยรวม ตาม กลุ่มสาระการ
เรียนรู้ทั้ง ๘ ได้เนื่องจากทั้งสองแบบ นั้นได้ยึดตามมาตรา ๒๓

เพียงแต่ความสนใจของคุณไม่ได้ตรงตามตัวชี้วัดและมาตรฐาน ตามหลักสูตรแกนกลาง ว่าอายุนั้น ประถมนั้น มัธยมนั้น ต้องเรียนสาระนั้น อย่างนั้น เหมือนกันทุกคน แต่อยู่ในรูปการสอดแทรกและบูรณาการ จึงทำให้เป็นไปอย่างธรรมชาติ กลมกลืน เป็นองค์รวม

๒. ข้อมูลพื้นฐานพัฒนาการของผู้เรียน

๒.๑ จากการศึกษาที่ผ่านมา ผู้เรียน มีการพัฒนาการ ที่อยู่ในระดับที่น่าพอใจ ครอบครัวและผู้เรียนยังคงมีความสนุกกับการเรียนรู้ ใน รูปแบบ การจัดการศึกษาโดยครอบครัวเช่นนี้ และลูกยังคงมีความใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และมีความสุขกับการเรียนรู้ตามอัธยาศัย ครอบครัวจึงยังคงจัดการศึกษาต่อไป

๒.๒ พัฒนาการของผู้เรียน

- ด้านร่างกาย ผู้เรียนมีสุขภาพที่ดี น้ำหนักและส่วนสูง อยู่ในเกณฑ์ปกติ ตามเกณฑ์ที่สาธารณสุขใช้
- ด้านอารมณ์ โดยรวมเป็นเด็กอารมณ์ดี และกำลังปรับปรุงให้เป็นคนอารมณ์ดีมากขึ้น

- ด้านสังคม ปกติชอบเข้าสังคม ชอบเล่นกับเพื่อน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และกำลังพัฒนาให้ดีขึ้น โดยหากพัฒนาทางด้านอารมณ์ได้ ก็จะพัฒนาในส่วนนี้ได้ดีขึ้น

- สติปัญญา ผู้เรียนมีสติปัญญาดี หากตั้งใจทำอะไรก็สามารถทำได้ดี

-ความถนัด ความสามารถพิเศษ และความสนใจ หรือลักษณะพิเศษเฉพาะตัวผู้เรียนที่สะท้อนให้เห็นถึงแววฉลาด หรือความถนัด เป็นพิเศษที่ควรได้รับการส่งเสริม สนับสนุนเพิ่มเติม คือ ผู้เรียนมีความสนใจทางด้านวิทยาศาสตร์ อิเล็กทรอนิกส์ต่อ วงจรไฟฟ้า ดนตรีที่โดดเด่นคือ เปียโน ลองลงมาก็คือกีตาร์ โพลค์และกีตาร์ฮาวาย สำหรับจิมและไวโอลิน พอเล่นได้ ทางด้านการคิดผู้เรียนชอบคิดและประดิษฐ์สิ่งต่างๆอยู่เสมอ ชอบสัตว์เลี้ยง ชอบงูเหลือม งูหลามที่สวนสัตว์ ชอบต้นไม้ สนใจทางการเกษตร การแพทย์ และธรรมะ

๓. แนวทางในการจัดการศึกษา

ครอบครัวใช้แนวการจัดการศึกษาตาม มาตรา ๒๓ (ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒)ที่กล่าวว่า การจัดการ

ศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตาม
อัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรมกระบวนการเรียน
รู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่อง
ต่อไปนี้

๑.ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับ
สังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้
เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทย และ ระบบ
การเมือง การปกครองในระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์
ทรงเป็นประมุข

๒. ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้ง
ความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษา
และ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่าง
สมดุลยั่งยืน

๓.ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา
ภูมิปัญญาไทยและการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

๔.ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการ
ใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

๕.ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ และการดำรง ชีวิตอย่างมีความสุข

หากพิจารณาจากการจัดระดับการศึกษาโดยใช้ระดับการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จัดระดับการศึกษาเป็น ๓ ระดับ (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ น.๒๑ ดังกล่าวข้างต้น) ซึ่งจากการใช้เกณฑ์ การจัดระดับใช้การศึกษา เป็น ๓ ระดับดังกล่าว พบว่า สิ่ง que ผู้เรียนและครอบครัวดำเนินการจัดการศึกษาให้ ผู้เรียนในขณะนี้ ใช้รูปแบบการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับช่วงมัธยมศึกษาตอนต้นผสมอยู่มาก(แม้ผู้เรียนยังศึกษาอยู่ในระดับประถม) ในประเด็นที่ครอบครัวมุ่งเน้นให้ ผู้เรียนได้สำรวจความถนัดและความสนใจของตนเอง ส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตน มีทักษะในการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณ คิดสร้างสรรค์ และคิดแก้ปัญหา มีทักษะในการดำเนินชีวิต มีทักษะในการใช้เทคโนโลยี เพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความดีงาม และมีความภูมิใจในความ เป็นไทย ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อ เนื่องจาก จากการจัดการการศึกษาในปีที่แล้ว ผู้เรียนมีความชัดเจน

ว่าในปีนี้จะต่อยอดเรียนรู้ในส่วนใด เรื่องใด และที่ใด ซึ่งทำให้
ครอบครัวตัดสินใจจัดการเรียนรู้ไปตามผู้เรียนในปีนี้ ส่วนจะ
เป็นการเรียนในระดับใดอย่างไรในหลักการใด คงต้องรออีกครั้งตอน
ประเมินผล เพราะเนื่องจาก ยังไม่ชัดเจนในการประเมินว่าจะ
ประเมินเป็นช่วงชั้นหรืออย่างไร และแบบใด แต่ในแต่ละวันการ
เรียนการสอนได้เกิดขึ้นและดำเนินไปอย่างต่อเนื่องในทุก ๆ วัน

สำหรับจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษานั้น สิ่งที่ครอบครัวมุ่ง
เน้นคือ มีความพาสุก สงบ เย็น และเป็นประโยชน์ทั้งต่อ ตนเอง
และผู้อื่นด้วยความไม่ประมาท และสามารถมีงานที่ตรงกับความชอบ
สนใจ ตรงตามความถนัดของตน สามารถเลี้ยงชีพได้ และมีเวลา
อิสระที่ได้ทำหน้าที่ที่สำคัญ และจำเป็นต่าง ๆ คือ ดูแลตัวเอง
ครอบครัว และสังคม สอดคล้องกับซึ่งเป็นไปตาม ความมุ่ง
หมายและหลักการ ของกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ (มาตรา
๖ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่
สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และคุณธรรม มีจริยธรรม และ
วัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
)และวิสัยทัศน์ ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ที่มุ่ง
พัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็น กำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความ

สมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็น
พลเมืองไทยและเป็นพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบ
ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และ
ทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตนคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบ
อาชีพและ การศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้น
ฐาน ความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้เต็มตาม
ศักยภาพ โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์
เดียวกัน เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข
ในฐานะเป็นพลเมืองไทย และพลโลก ซึ่งมีคุณลักษณะ ดังนี้

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๒. ซื่อสัตย์สุจริต
๓. มีวินัย
๔. ใฝ่เรียนรู้
๕. อยู่อย่างพอเพียง
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน
๗. รักความเป็นไทย

๘. มีจิตสาธารณะ)

รวมทั้งจุดหมาย ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (โดยเมื่อผู้เรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานผู้เรียนจะมี(จุดหมาย ของ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ หน้า ๕)

- คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่า ของตนเอง มีวินัย ปฏิบัติตนตามหลักธรรม(ตามศาสนาที่ตนนับถือ ซึ่งในหลักสูตรแกนกลางจะใช้เป็น” ตามหลักธรรมของพุทธศาสนา “) และ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- มีความรู้ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
- มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
- มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและ พลโลก ยึดมั่นในวิถีการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

- มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์ และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข)

สำหรับแนวทางจัดการศึกษาของครอบครัวนั้น เป็นแนวทางที่เกิดจาก “ความรัก ” จึงได้แสวงหาแนวทาง ที่ดีที่สุดที่จะให้ลูกได้สิ่งที่ดีที่สุด สำหรับการเกิดมาเป็นมนุษย์ ที่เริ่มจากคำถามที่ว่าเราเกิดมาทำไม ? หากถ้าว่าครอบครัวมองข้ามคำถามนี้ไปก็จะทำให้ห่างออกไปเสียจาก เป้าหมายที่แท้จริงที่เราได้เกิดมาเป็นมนุษย์ ก็จะ ทำให้เราไปเสียเวลากับหลายสิ่งหลายอย่างที่ไม่จำเป็นสำหรับการไปสู่เป้าหมายของชีวิต เมื่อได้ค้นหาคำตอบจากการศึกษาหลายๆแนวทาง พบว่าพุทธศาสนา ให้คำตอบที่สมเหตุ สมผล และสมบูรณ์ โดยมีประเด็นที่สะดุดใจ คือ ปณิธานที่ท่านพุทธทาสภิกขุ ได้ตั้งปณิธานไว้ ๓ ประการ เพื่อช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ให้ทุกคนได้พบกับสันติสุข โลกมีสันติภาพ ไว้ดังนี้

๑. พยายามทำให้ทุกคนเข้าถึงหัวใจแห่งศาสนาของตน - ซึ่งนำไปสู่จุดมุ่งหมายของทุกศาสนา คือ ความไม่เห็นแก่ตัวทุกระดับ

๒. พยายามทำความเข้าใจอันดีระหว่างศาสนา เพื่อร่วมมือกันทำการช่วย มนุษยชาติ อย่าเปรียบเทียบเพื่อหาความแตกแยก

๓. พยายามนำโลกออกมาเสียจากอำนาจของวัตถุนิยม -
วัตถุนิยม เป็นความรู้ที่ขาดสติปัญญา เป็นทาสตา หู จมูก ลิ้นกาย

เมื่อครอบครัวได้ศึกษามาถึงปณิธานดังกล่าว ทำให้สนใจใน
ปณิธานข้อที่ ๓ ที่ว่า วัตถุนิยม น่ากลัวอย่างไรถึงได้เป็นสิ่งที่จะต้อง
ออกมาเสีย และเป็นเรื่องสำคัญอย่างไร ซึ่งพบว่า แท้จริงแล้วสิ่งที่
ทำให้โลกวุ่นวายและไม่มีความสุข สงบ เย็น คือ วัตถุนิยม นั้น
เอง ประกอบกับการศึกษาคำสอนของพระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงสอน ในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดรับ
กัน ทำให้ครอบครัว คิดว่าน่าจะมีหลายสิ่งหลายอย่างที่ น่าสนใจ จึงได้
ลองเข้าไปศึกษาเรียนรู้ ซึ่งได้เรียนรู้ และลองปฏิบัติเพื่อจะถอยออก
มาจากวัตถุนิยม และตลอดหลายปีที่ได้เรียนรู้ พบว่ามีหลายสิ่งหลาย
อย่างที่ น่าสนใจ จนเมื่อปีที่แล้ว มาพบแนวทางหนึ่งที่ครอบคลุม
ความสนใจของครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องพุทธศาสนา เรื่อง
เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวทางของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
และเรื่องสุขภาพ แนวทางนั้น คือ แนวสุขภาพพึ่งตนตามแนว
เศรษฐกิจพอเพียง ครอบครัวหมายรวมถึงตัวผู้เรียนด้วย จึงตัดสินใจ
ที่จะลองก้าว ออกห่างจากวัตถุนิยมโดยจะมุ่งเน้นไปที่การเรียนรู้
และร่วมกิจกรรม ที่ ศูนย์การเรียนรู้สุขภาพพึ่งตนตามแนวเศรษฐกิจ

พอเพียง อ.คอนตาล จ.มุกดาหาร ซึ่งครอบครัวคิดว่า ตลอดเวลา
ครอบครัวได้วางพื้นฐานที่สำคัญด้านต่าง ๆ หลาย ๆ ด้านให้กับผู้เรียน
พอสมควรแล้ว ไม่ว่าจะการใช้ชีวิต หลักเหตุผล หลักความจริง
การช่วยเหลือตัวเองในด้านต่าง ๆ รวมไปถึง ทักษะด้านต่าง ๆ เช่น
การใช้ภาษาอังกฤษ ดนตรี คอมพิวเตอร์ จึงเป็นเวลาที่เหมาะสมที่
ผู้เรียนจะได้ลองเรียนรู้ในบางสิ่ง บางอย่างที่เป็นแนวทางหนึ่งที่จะ
มุ่งไปยังเป้าหมายที่ครอบครัววางไว้ หากผู้เรียนต้องการ
เปลี่ยนแปลงหรือเรียนรู้ในด้านอื่น ต่อไป ครอบครัวก็พร้อมสำหรับ
การเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น

๔.กรอบการจัดเนื้อหา /สาระ/ ความรู้

จากที่ครอบครัวได้จัดการศึกษาในปีต่าง ๆ ที่ผ่านมา ซึ่ง
ครอบครัวได้มุ่งเน้นในแนวทางธรรมะ (ธรรมย่อมคุ้มครองผู้
ประพฤติธรรม) พึ่งตนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง (ตนแลเป็นที่พึ่ง
แห่งตน) และสุขภาพ(ความไม่มีโรคเป็นลาภอันประเสริฐ) ทำให้
ครอบครัวพบว่า ๓ แนวทางหลักนี้น่าจะเป็นแนวทางใหม่ที่จะนำพา
ลูกและสังคมไปสู่ทางที่ถูกที่ควร จึงได้เริ่มเจาะลึกเมื่อปลายปีที่แล้ว
และพบว่ามีความหนึ่งที่ครอบคลุม ๓ แนวทางหลัก ที่กล่าวข้าง
ต้น คือ แนวทางแพทย์ทางเลือกวิถีธรรม ของหมอเขียว ครอบครัว

ได้สนใจและศึกษารายละเอียดในแนวทางนี้ในปลายปีที่แล้วนี้และคิดว่า จะเป็นทางออกที่จะทำให้ลูก ครอบครัว สังคม และโลก ออกจากกระแสวัตถุนิยมได้ตามที่ ท่านพุทธทาสภิกขุ ได้ตั้งปณิธานไว้ ครอบครัวจึงตัดสินใจลงศึกษาเรียนรู้อย่างจริงจังในปีนี้ โดยนำความรู้ตามการศึกษาวิถีธรรม ซึ่งเป็นการนำความรู้แนวทางแพทย์ทางเลือก (การแพทย์ที่ไม่ใช่การแพทย์กระแสหลัก ไม่ใช่การแพทย์พื้นบ้านไทย หรือการแพทย์แผนไทย)วิถีธรรม (การดูแลสุขภาพที่นำเอาจุดดีของวิทยาศาสตร์สุขภาพ แผนปัจจุบัน แผนไทย แผนทางเลือก และแผนพื้นบ้าน รวมถึงหลัก ๘ อ. เพื่อสุขภาพที่ดี ของสถาบันบุญนิยม มาบริหาร จัดการองค์ความรู้ ประยุกต์ผสมผสาน บูรณาการด้วย พุทธธรรม และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้เหมาะสมและสามารถแก้ไขหรือลดปัญหาที่ต้นเหตุ ณ สภาพสังคมสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน นำไปสู่การปฏิบัติที่ ประหยัด ปลอดภัย เรียบง่าย ได้ผลเร็ว แก้ปัญหาที่ต้นเหตุ ฟังตนเองได้ ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นเป็นหลักและมีความยั่งยืน) ของหมอเขียว (ใจเพชร กล้าจน) มาเป็น เนื้อหา สาระ ความรู้ และบูรณาการเข้ากับการเรียนรู้ จากวิถีชีวิตและการปฏิบัติจริง โดยเน้นความสนใจและความถนัดของผู้เรียนเป็นสำคัญ มาเป็นเนื้อหา สาระ ความรู้ สำหรับการเรียน การสอน ของลูก โดยเน้นเรียนรู้ที่ศูนย์เรียนรู้สุขภาพฟังกตน

ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ณ สวนป่านาบุญ ๑๑๔ หมู่ ๑ ต.
คอนताल อ.คอนताल จ.มุกดาหาร เพื่อเรียนรู้และสัมผัสวิถีชีวิต
รวมทั้งฐานงานต่าง ๆ โดยมีเนื้อหา สาระ ความรู้โดยย่อตามเอกสาร
ที่แนบมานี้ และสามารถค้นหาเพิ่มเติมได้ที่ www.morkeaw.com/
<http://www.morkeaw.net>

โดยครอบครัวร่วมบริหารจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการ
พัฒนาทักษะการเรียนรู้ครอบคลุม ชุดความรู้ตาม มาตรา ๒๓ โดยยึด
แนวทางการจัดการศึกษาตามมาตรา ๒๒และมาตรา ๒๔ โดยให้ผู้เรียน
ได้พัฒนาทักษะความสามารถอย่างหลากหลาย ตามความถนัดและความ
สนใจอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องและตอบสนองเป้าหมายในการจัดการ
ศึกษาโดยครอบครัวและสอดคล้องกับกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ
๕.กรอบการจัดกระบวนการเรียนรู้ /กิจกรรมการเรียนรู้

ครอบครัวเน้นที่ตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้เป็นไปตามจุดหมาย
ของการศึกษาโดยรวมครอบครัวใช้กระบวนการหลากหลาย ดังนี้

๕.๑ เน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการผ่านวิถีชีวิต ที่เกิดขึ้นในชีวิต
ประจำวัน โดยตั้งใจและเกิดขึ้นอย่างเป็นธรรมชาติ จากกิจกรรมที่จัด

หรือกำหนดขึ้นจากความสนใจของผู้เรียน หรือจากวิถีการดำเนินชีวิต
ของครอบครัว

๕.๒ เน้นใช้วิธีเรียนรู้โดยผ่านการทำกิจกรรมหลากหลายในฐานงาน
ต่าง ๆ ที่มีในศูนย์เรียนรู้สุขภาพพึ่งตน ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง สอน
ป่านาบุญทั้งด้านเกษตรกรรม การทำยา ไร่ส้ม ไร่ข้าว ไร่ปลา ไร่เห็ด ไร่
กล้วย การแนะนำผู้เข้าอบรม และการดูแลตนเอง เป็นต้น รวมทั้งกิจกรรม
ค่ายที่ศูนย์หรือเครือข่ายจัดขึ้น

๕.๓ การเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ตามความสนใจของผู้เรียน
คือ เรียนรู้จากการอ่านหนังสือ วีซีดี คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต
เป็นต้น (เช่น การบริหารเงินออม โดยการเช็คอัตราดอกเบี้ยของธนาคาร
ต่าง ๆ ทั้งจาก การไปธนาคารต่าง ๆ และทางอินเทอร์เน็ต รวมทั้งการ
สนใจการลงทุนในรูปแบบต่าง ๆ)

โดยจัดกลุ่มประสบการณ์การเรียนรู้ดังต่อไปนี้

กลุ่ม ประสบการณ์	รายละเอียดกิจกรรม	คุณภาพที่คาดหวัง
กลุ่ม ประสบการณ์	<u>ออกกำลังกาย</u> -เดินเร็ว โยคะ กตจุลลมปราณ -จีจักรยาน -วิ่ง	๑. ผู้เรียนมีปัญญา ตาม ธรรมที่พระพุทธเจ้า

<p>พัฒนาคุณภาพชีวิต</p>	<p>ลู่^วไฟฟ้า - ดีแบบมินตัน - อื่น ๆ</p> <p><u>ทำอาหาร</u> - เก็บผัก - ซื่อ - สั่ง ปรุง - เก็บล้าง</p> <p><u>ทำน้ำสมุนไพรและสกัดยา</u> - เก็บ ซื้อสมุนไพร</p> <p>- เตรียม - ทำ</p> <p><u>เกษตรกรรม</u> - เพาะ - ปลูก ดูแล</p> <p><u>กิจกรรมเรียนรู้ที่สนใจ</u></p> <p>- ฟังธรรม/บรรยายความรู้แพทย์ วิถีธรรม</p> <p>- ฟังนิทานภาษาอังกฤษ</p> <p>- อ่านหนังสือ</p> <p>- ค้นหาข้อมูลที่สนใจทาง อินเทอร์เน็ต</p>	<p>แสดงไว้ หมายถึง ความรู้ ทั่ว ปรัชญาหยั่งรู้เหตุผล ความรู้ความเข้าใจ ชัดเจน ความรู้เข้าใจหยั่ง แยกได้ในเหตุผล ดีชั่ว คุณโทษ ประโยชน์มิใช่ ประโยชน์ เป็นต้น และรู้ ที่จะจัดแจง จัดสรร จัดการ ดำเนินการ ให้ ผล ถ่วงพินปัญหา ความ รอบรู้ในสังขารมองเห็น ตามความเป็นจริง (จาก งานวิจัยวิทยานิพนธ์ยอด เยี่ยม เรื่อง ความเจ็บ ป่วยกับการดูแลสุขภาพ แนวเศรษฐกิจพอเพียง ใจเพชร กล้าจน น.๑๗)</p> <p>๒. ผู้เรียนสามารถฟัง ตนเอง ขยัน ประหยัด เรียบง่าย ซึ่งพระพุทธเจ้า</p>
-------------------------	--	--

<p>(อัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา ดอกเบีย ความรู้ต่าง ๆ ที่สนใจ) -ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน เล่น และเรียน -เล่นเปียโน และจิม -เรียน ภาษาอังกฤษ ดนตรี ศิลปะ -เรียนรู้จากซีดี ดีวีดี และอื่น ๆ -เรียนรู้งานช่างจากการ ซ่อมแซม ปรับปรุงบ้าน การใช้สว่าน เครื่องตัด กระเบื้อง เครื่องเจีย เลื่อย อนุ ปกรณ์อื่น ๆ - ดูแลสุขภาพ แชนมือแช่</p>	<p>ทรงค้นพบว่า วิธีการหรือ สิ่งที่ดีที่สุด มี ประสิทธิภาพสูงสุดใน การดับทุกข์หรือแก้ ปัญหาชีวิตก็ คือ สิ่ง ที่ประหยัด และเรียบง่าย ที่สุด ซึ่งแต่ละคนต้องทำ เอง เพราะไม่มีใครดับ ทุกข์ให้เราได้นอกจากตัว เราเอง ดังคำตรัสของ พระพุทธเจ้าว่า “อตตาทิ อตตโนนาถ” แปลว่า ตนแลเป็นที่พึ่งแห่งตน ซึ่งสอดคล้องกับพระราช ดำรัสเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพล อดุลยเดชมหาราช ให้ ดำรงชีวิตตามหลักทาง สายกลาง พอประมาณ</p>
---	---

	<p>เท้า สอนล้าง ลำไส้ พอก ทา</p> <p>-ทำน้ำยาอเนกประสงค์</p> <p>-ทำความสะอาดบ้าน ล้าง</p> <p>ห้องน้ำ คุดฝุ่น</p> <p>กวาด เช็ด ถู</p> <p>-ดูแลเสื้อผ้า ซัก พับ รีด</p> <p>-ล้างรถ</p>	<p>มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน</p> <p>ด้วยเงื่อนไขความรู้ (</p> <p>รอบรู้ รอบคอบ</p> <p>ระมัดระวัง) และเงื่อนไข</p> <p>คุณธรรม (ซื่อสัตย์สุจริต</p> <p>ขยันอดทน สติปัญญา</p> <p>แบ่งปัน) เพื่อให้เกิด</p> <p>สภาพชีวิตเศรษฐกิจ</p> <p>สังคมและสิ่งแวดล้อม</p> <p>สมดุล มั่นคงและยั่งยืน</p> <p>(จากวิทยานิพนธ์ ของ</p>
<p>กลุ่ม</p> <p>ประสบการณ์</p> <p>พัฒนาองค์ความรู้</p> <p>แพทย์ทางเลือก</p> <p>วิถีธรรม</p>	<p>เรียนองค์ความรู้</p> <p>-ฟังบรรยาย</p> <p>-อ่านหนังสือ</p> <p>-ลงมือปฏิบัติ</p> <p><u>ทำยา</u> -ช่วยเตรียม ปรุง -</p> <p>บรรจุ -ติดสติ๊กเกอร์</p> <p><u>ขย่ะป๋วย</u> -ปั้น -ผสม</p>	<p>หมอเขียว น.๒๓)</p> <p>๓. ผู้เรียนมีสุขภาพที่ดี</p> <p>โดยมีตัวชี้วัด ๕ ข้อ (พระ</p> <p>ไตรปิฎก เล่มที่๑๒ ข้อ</p> <p>๒๖๕ กกจูปมสูตร) ดังนี้</p> <p>- ความเจ็บป่วย</p> <p>น้อย</p> <p>- ความลำบากกาย</p>

	<p><u>ร้านค้า</u> -อธิบาย -ขาย -เตรียม</p> <p><u>กิจกรรมค่าย</u> -งานทะเบียน</p> <p>ตรวจสุขภาพ</p> <p>-ร้านค้า -เข้ากลุ่ม -</p> <p>เกษตรกรรม -งานครัว</p> <p>-ทำความสะอาด ห้องน้ำ ศาลา</p>	<p>น้อย</p> <p>- เบากายเบาใจ</p> <p>- มีกำลัง</p> <p>- เป็นอยู่ผาสุก</p> <p>๔. ผู้เรียนมีจิตใจที่ ดี</p> <p>งาม มีศีล มีการแบ่งปัน</p> <p>เสียสละ</p>
<p>กลุ่ม</p> <p>ประสบการณ์</p> <p>พัฒนาการเรียนรู้</p> <p>ร่วมกับสังคม</p>	<p>ร่วมจัดค่ายนอกศูนย์การเรียนรู้</p> <p>ค่ายอบรม พระไตรปิฎก</p> <p>ค่ายอบรม คอร์ส สุขภาพพึ่งตน</p> <p>ค่ายความรู้คุณธรรมการฝึกสติ</p> <p>ภาวนาสูตร</p> <p>-อำไพเทคนิคสำหรับเด็ก</p> <p>เข้าอบรมคอร์ส จิตอาสา (แฟน</p> <p>พันธุ์แท้)</p> <p>งานย้อนอดีตเมืองภูเก็ต</p> <p>กิจกรรมที่ครอบครัวและผู้เรียน</p>	<p>๕. ผู้เรียนมีจิตใจ</p> <p>เป็นสุขใจ (ความสบาย</p> <p>ความสำราญ ความฉ่ำชื่นรื่นกาย</p> <p>รื่นใจ มี ๒ อย่าง คือ กายิกสุข</p> <p>สุขทางกาย เจตสิกสุข สุขทางใจ</p> <p>จากวิทยานิพนธ์ หมอเขียว น.</p> <p>๒๑) ไม่เครียด ลดละเลิก</p> <p>กิเลส (สิ่งที่ทำให้ใจเศร้าหมอง</p> <p>ความชั่วที่แฝงอยู่ในความรู้สึก</p> <p>นึกคิด ทำให้จิตใจขุ่นมัวไม่บริ</p> <p>สุทธิ์ และเป็นเครื่องปรุงแต่ง</p> <p>ความคิด ให้ทำกรรมซึ่งนำไปสู่</p> <p>ปัญหาความยุ่งยากเดือดร้อนและ</p> <p>ความทุกข์ จากวิทยานิพนธ์ หมอ</p> <p>เขียว น.๒๐)</p>

	เข้าร่วมอื่น ๆ	๖. ผู้เรียนมีความรู้ตาม แนวทางการดูแลสุขภาพ แนวเศรษฐกิจพอเพียง
<p>กลุ่ม ประสบการณ์ พัฒนาศักยภาพ ตามความถนัด และความสนใจ</p>	<p>-โปรแกรม The Geometer's Sketchpad -FLL Lego league -แสดงดนตรี (CONCERT) -อบรมการเล่น(เรือ)ใบเบื่องต้น -เรียนการยิงธนู</p>	<p>ตามหลักการแพทย์ทาง เลือกวิถีธรรม ของหมอ เขียว (ใจเพชร กล้า ใจ)โดยมีการเรียนรู้ที่ หลากหลาย ทั้งในองค์ ความรู้ และฐานงานที่ เกี่ยวข้องต่าง ๆ ๗.</p>
		<p>สำหรับข้อมูลความรู้ ทักษะการเรียนรู้ด้าน ต่าง ๆ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ที่เกิดจากการบูร ณาการชุดความรู้ตาม มาตรา ๒๓ ที่สัมพันธ์กับ หลักการ ๖ ข้อข้างต้น ซึ่งเกิดขึ้นได้ระหว่างการ เรียนรู้ โดยให้โอกาส เรียนรู้พัฒนาตนเองตาม</p>

		<p>ความถนัดและความสนใจของผู้เรียนนั้น เน้นการประเมินผล ข้อมูลความรู้ ทักษะ ความสามารถ ตามความถนัดและความสนใจ ตามสภาพจริง เพื่อการรักษาคุณภาพของการเรียนรู้ที่มีความหมาย เป็นไปตามแผนพัฒนา ศักยภาพรายบุคคล และ เป้าหมายในการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในระดับชั้นต่อไป</p>
--	--	---

โดยคุณภาพที่คาดหวังในทุกกลุ่มประสบการณ์และทุกกิจกรรม สอดคล้อง ตามจุดหมายของการเรียนรู้ ตามมาตรา ๖(ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ) และชุดความรู้ตามมาตรา ๒๓ เป็นไปตามเป้าหมายในการจัดการศึกษาโดยครอบครัว และสามารถสะท้อนถึง

ผลการเรียนรู้ที่เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่สามารถปรับใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพได้เต็มตามศักยภาพเฉพาะบุคคล

๖.การวัดและประเมินผล

ครอบครัวมีเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยประเมินจากพัฒนาการของผู้เรียนในเรื่องต่างๆ ตามมาตรา ๒๓ (ของกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ) ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

๑.ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทย และ ระบบการเมือง การปกครองในระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๒. ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้ง
ความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษา
และ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่าง
สมดุลยั่งยืน

๓. ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา
ภูมิปัญญาไทยและการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

๔. ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการ
ใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

๕. ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิต
อย่างมีความสุข

๖. สำหรับในส่วนของ ความสามารถ ความสนใจ และความ
ถนัดนั้น เน้นการประเมินตามสภาพจริงที่เกิดขึ้นภายหลังจากการ
จัดการเรียนรู้ได้ผ่านไปแล้ว และจะนำเสนอในการรายงานผลการ
เรียนต่อไป

การประเมินผล

๑. ครอบคลุมใช้วิธีการที่หลากหลายในการประเมินผลตามสภาพ
จริง (Authentic Assessment) ตลอดเวลาอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ การ

ปฏิบัติจริง การสังเกต การสัมภาษณ์พูดคุย บันทึกกิจกรรม/ร่องรอยการเรียนรู้ เป็นต้น โดยเน้นการประเมินผลเพื่อสร้างพัฒนาการที่ดีขึ้นตามลำดับ แต่ไม่ใช่แบบทดสอบความรู้เหมือนในระบบโรงเรียน เนื่องจากมีการจัดการเรียนรู้ที่ต่างกัน

๒. ครอบครัวยุบรวมกับสำนักงานเขตพื้นที่ ประเมินผลแสดงผลคุณภาพผู้เรียนในการตัดสินการจบระดับการศึกษาด้วยวิธีการประเมินผลตามสภาพจริงที่สามารถแสดงศักยภาพที่แท้จริงของผู้เรียน จากหลักฐานร่องรอยการเรียนรู้ของผู้เรียน (สิ่งที่เกิดขึ้นที่มีอยู่ในตัวของผู้เรียน)

ซึ่งสำหรับการวัดและประเมินผลในระดับชั้นประถมศึกษาชั้นนี้ เพื่อให้เป็นกระบวนการที่สอดคล้อง และเหมาะสมกับการศึกษาตาม รัชศาสตร์สำหรับครอบครัว ตามหลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้ หลักสูตรแกนกลาง ครอบครัวยุบรวมเลือกใช้การประเมินผลโดยใช้ เกณฑ์การ ผ่าน /ไม่ผ่าน สำหรับการประเมินผลการเรียนรู้ตาม มาตรา ๒๓ (ของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ)

หมายเหตุ : ด้วยเหตุผลบางประการที่ได้จากการพูดคุยในกลุ่มบ้านเรียน เช่น เพื่อไม่เป็นการตีตราผู้เรียนจากการประเมินผลที่ไม่ตรงกับศักยภาพที่แท้จริงของผู้เรียน และ เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิด

ขึ้นไปสำหรับการเชื่อมต่อการศึกษาระบบ เพราะหาก
กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นคนละแบบแต่ใช้การวัดและ
ประเมินผลแบบเดียวกัน โดยใช้การประเมินผลในรูปแบบ ๘ กลุ่ม
สาระการเรียนรู้ อาจทำให้เกิดการเข้าใจผิด และยึดถือเป็นมาตรฐาน
เดียวกันได้ เป็นต้น เพราะอย่างไรเสีย **เมื่อผู้เรียนต้องการเตรียมตัว
เข้าศึกษาต่อในระบบ** เราก็สามารถเทียบโอน หรือ เทียบเคียงผลการ
เรียนรู้ได้ **ครอบครัวจึงขอเลือก**ใช้เกณฑ์การประเมินผลตาม**เกณฑ์**
ดังกล่าว